

Zwölfter Jahresbericht.

Dwunaste roczne sprawozdanie.

Die unter Allerhöchstem Protektorate Ihrer Majestät der Königin stehende Elisabeth-Stiftung zur Unterstützung und Pflege hilfsbedürftiger ehrbarer Wöchnerinnen hat im letzten Jahre in segensreicher Wirksamkeit, wie in den Vorjahren, fortbestanden. Ueber die Einrichtung der Anstalt und über ihr Gedeihen seit ihrer Eröffnung im Jahre 1842 sind die näheren Angaben in dem zehnten Jahresberichte enthalten, auf welche Bezug genommen wird; über die Verwaltung im letzten Jahre vom 1. April 1853 bis zum 1. April d. J. geben wir in Folgendem den im §. 20. der Statuten vorgeschriebenen Rechenschaftsbericht.

I.

Was die innere Einrichtung der Anstalt anbetrifft, so besteht dieselbe nach wie vor in den im ehemaligen hiesigen Dominikaner-Kloster gemietheten Räumen. Die zu entrichtende jährliche Miethe beträgt 54 Rthlr. 20 Sgr. Eine kleine Wohnung und ein Stallraum, welche mit gemiethet, für die Anstalt aber nicht erforderlich sind, werden weiter vermietet, und es sind an Miethe im letzten Verwaltungsjahre 27 Rthlr. 10 Sgr. eingenommen worden.

In der Person der Aufseherin, welche gleichzeitig Hebamme ist, hat ein Wechsel stattgefunden; es ist in Stelle der verstorbenen Aufseherin Wittve Lemke am 15. Juli v. J. die Hebamme Wittve Nepomucena Schulz engagirt worden.

II.

Das Vermögen der Anstalt besteht:
in einer Hypotheken-Forderung à 5 $\frac{0}{100}$ verzinslich von 600 Rthlr.
in $3\frac{1}{2}$ -prozentigen Posener Pfandbriefen 1800 =
Summa 2400 Rthlr.

Nächst den Zinsen von diesem Vermögen und den sub I. erwähnten Miethen bestehen die Einnahmen in freiwilligen Beiträgen und Geschenken. In der Zeit vom 1. April 1853 bis zum 1. April d. J. sind eingegangen:

an Beiträgen 405 Rtl. 10 Sgr. (1852/3 313 Rtl. 20 Sgr.)
an Geschenken 9 Rtl. 8 Sgr. 5 Pf. (1852/3 25 Rtl. 25 Sgr.
und Ertrag einer Lotterie 60 Rtl.)

Außerdem gewährt die hiesige Stadt die für die Anstalt erforderlichen Arzneien und Brennholz, und die ärztliche Aufsicht und Behandlung der Patienten, sowie die erforderliche Geburtshilfe übt Herr Dr. Matecki, welchem die Anstalt immer wieder zu neuem wohlverdienten Danke verpflichtet wird.

III.

In der Zeit, welche dieser Bericht umfaßt, sind 94 Frauen in der Anstalt entbunden worden, wovon 38 deutscher und

I.

Pod najwyższą opieką Najjaśniejszej Pani zostający zakład Elżbiety do wspierania i pielęgnowania ucziwych i pomocy potrzebujących położnic doznawał w ostatnim roku, równie jak w poprzedzających latach, błogosłownego powodzenia. Bliższe wiadomości o urządzeniu i wzroście zakładu od czasu otworzenia w roku 1842. zawiera 10. sprawozdanie, do którego odwołujemy się; z zarządu ostatniego roku od 1. Kwietnia r. 1853. do 1. Kwietnia r. b. zdajemy sprawę w sposób paragrafem 20. statutów przepisany.

W osobie dozorczyńi, która jest zarazem akuszerką, zaszła zmiana; w miejsce zmarłej wdowy Lemke przyjęto na dniu 15. Lipca r. z. akuszerkę wdowę Nepomucenę Schultz.

II.

Majątek zakładu składa się:
z zahipotekowanego kapitału po 5 $\frac{0}{100}$ w ilości . . . 600 tal.
z $3\frac{1}{2}$ $\frac{0}{100}$ listów zastawnych poznańskich 1800 »
z summy 2400 tal.

Obok prowizyów z tego majątku i pod I. wzmiankowanego komornego składa się dochód z dobrowolnych składek i podarunków. W czasie od 1. Kwietnia 1853. aż do 1. Kwietnia r. b. wpłynęło:

w składkach 405 tal. 10 sgr. (1852/3. 313 tal. 20 sgr.)
w podarunkach 9 tal. 8 sgr. 5 fen. (1852/3. 25 tal. 15 sgr.
z loteryi 60 tal.)

Prócz tego dostarcza tutajsze miasto potrzebnych dla instytutu lekarstw i drzewa na opał, a lekarskim dozorem i pielęgnowaniem chorych, jako i potrzebną pomocą akuszerską zajmuje się Dr. Matecki, który ciągle jedna sobie prawo do wdzięczności zakładu.

III.

W okresie obejmującym to sprawozdanie, odbyło się w zakładzie 94 kobiet, pomiędzy temi 38 Niemek i 56

56 polnischer Nationalität. Es kamen zwei Zwillingengeburt vor und zwei Frühgeburten. Von den gebornen Kindern waren 46 männlichen und 50 weiblichen Geschlechts. Nicht lange nach der Geburt und noch in der Anstalt verstarben vier Kinder weiblichen Geschlechts.

Ein spezieller ärztlicher Bericht ist von dem Anstalts-Arzte und Vorstands-Mitgliede Herrn Dr. Matecki der Königlich-Regierung erstattet worden.

IV.

Aus dem die obere Aufsicht und Leitung der Stiftung führenden Frauen-Vereine ist ausgeschieden die Frau Intendantur-Räthin Pflugrath, da sie die hiesige Stadt verlassen hat. Nächstdem hat der Verein zu beklagen, daß der Herr Appellationsgerichts-Rath Dassel, welcher mit Hingebung und unermüdlischem Eifer seit dem Bestehen der Anstalt den Vorstand bei Leitung der Geschäfte unterstützte, in Folge Versetzung die hiesige Stadt verlassen hat; die von demselben besorgten Geschäfte sind vorläufig dem Ober-Bürgermeister, Geheimen Regierungs-Rath Naumann anvertraut worden.

V.

Nach den Rechnungs-Büchern haben sich die Einnahmen und Ausgaben der Stiftung wie folgt gestaltet:

A. Einnahmen.

1) An Baarbeständen verblieben am 1. April 1853	Rthlr.	Sgr.	Pf.
	237	21	11
2) An Miethen wurden vereinnahmt.	27	10	—
3) An Zinsen:	Rthlr.	Sgr.	Pf.
von 600 Rthlr. à 5 $\frac{0}{100}$ für ein Jahr	30	—	—
von 1300 Rthlr. Pfandbriefen à 3 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{100}$ pro Johanni und Weihnachten 1853	45	15	—
von 500 Rthlr. Pfandbriefen à 3 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{100}$ pro Weihnachten 1853 (die zu Johanni fällig gewesenen Zinsen waren der Anstalt nicht mit überwiesen worden)	8	22	6
Summa	84	7	6
4) An Beiträgen und Geschenken	414	18	5
Summa der Einnahmen	763	27	10

B. Ausgaben.

1) An Miethen für die Räume der Anstalt	54	20	—
2) An Gehalt der Aufseherin, Lohn des Dienstmädchens, des mit Einsammlung der Beiträge beauftragten Dieners, Kosten für Stellvertretung der Aufseherin, zu Weihnachtsgeschenken für das Dienstpersonal	119	19	6
3) An Beköstigungs-Ausgaben	357	2	2
4) Zur Anschaffung und Instandhaltung der Bekleidung und der Betten	37	11	2
5) Zur Anschaffung und Reparatur der Utensilien	6	13	10
6) Zu baulichen Instandsetzungen	7	14	—
7) Zu extraordinären Bedürfnissen	7	21	—
Summa der Ausgaben	590	11	8

Polek. Zdarzyły się dwa porodzenia bliźniąt i dwa zawczesne. Z porodzonych dzieci było 46 męzkiej a 50 żeńskiej płci. Wkrótce po urodzeniu i to w zakładzie zmarły 4 dzieci żeńskiej płci.

Regencyi JKMei złożył szczegółowe sprawozdanie lekarskie lekarz zakładu i członek przewodnictwa Dr. Matecki.

IV.

Z przewodnictwa i nadzoru tego zakładu stowarzyszonych Pań wystąpiła Pani Pflugrath, radczyni intendantury, ponieważ opuściła tutajskie miasto. Prócz tego ubolewa stowarzyszenie, iż Pan Dassel, radzca appella-cyjny, który z oddaniem się i z nieustanną gorliwością był pomocny od istnienia zakładu przewodnictwem w kierowaniu sprawami, opuścił tutajskie miasto w skutek przeniesienia; czynności po nim zlecono tymczasowo nadburmistrzowi i tajnemu radzcy regencyjnemu Naumann.

V.

Wedle ksiąg rachunkowych okazał się dochód i rozchód zakładu jak następuje:

A. Dochód.

1) W gotowiźnie zostało dnia 1. Kwietnia 1853 r.	tal.	sgr.	fen.
	237	21	11
2) Komornego wpłynęło	27	10	—
3) Procenta:	tal.	sgr.	fen.
od 600 tal. po 5 $\frac{0}{100}$ za jeden rok	30	—	—
od 1300 tal. listów zastawnych po 3 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{100}$ na Św. Jan i Boże Narodzenie r. 1853.	45	15	—
od 500 tal. listów zastawnych po 3 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{100}$ na Boże Narodzenie roku 1853 (Prowizye płatne na Św. Jan nie były przekazane zakładowi)	8	22	6
Summa	84	7	6
4) Składki i podarunki	414	18	5
Summa dochodu	763	27	10

B. Wydatki.

1) Komorne za lokale zakładu	54	20	—
2) Pensya dozorczyń, zasługi służącej, woźnego, trudniącego się zbieraniem składek, koszta za zastępstwo dozorczyń, służącym na gwiazdkę	119	19	6
3) Stołowanie	357	2	2
4) Sprawienie i utrzymywanie odzieży i pościeli	37	11	2
5) Sprawienie i reparacya utensyliów	6	13	10
6) Reparacye budowlane	7	14	—
7) Nadzwyczajne potrzeby	7	21	—
Summa wydatków	590	11	8

	Rthlr.	Sgr.	Pf.
Die Einnahme betrug	763	27	10
Die Ausgabe	590	11	8
und es verblieb am 1. April d. J. ein Baar-			
bestand von	173	16	2

	tal.	sgr.	fen.
Dochód wynosił	736	27	10
Rozchód	590	11	8
Pozostało więc dnia 1go Kwietnia r. b.			
w gotowiznie	173	16	2

VI.

Da im Laufe des letzten Jahres 94 Frauen in der Anstalt entbunden worden sind und die Gesamt-Ausgaben 590 Rthlr. 11 Sgr. 8 Pf. betragen haben, so hat jede Wöchnerin im Durchschnitte ungefähr 6 Rthlr. 8 Sgr. 6 Pf. Kosten verursacht.

Dieser Betrag ist gegen frühere Jahre bedeutend höher; der Grund liegt in den um mindestens $\frac{1}{3}$ gesteigerten Preisen der Lebensmittel.

	Rthlr.	Sgr.	Pf.
Am 1. April 1853 betragen die disponibeln Baarbestände	237	21	11
am 1. April d. J. betragen sie	173	16	2
und es sind daher im letzten Jahre zugefetzt worden	64	5	9

Im begonnenen Verwaltungs-Jahre werden sich die Einnahmen an Zinsen um 8 22 6 steigern, und wenn sich die Hoffnung erfüllt, daß die Preise der Lebensmittel wieder auf den normalen Stand zurückgehen, so werden sicher in diesem Jahre 55 13 3

weniger zur Beköstigung erforderlich werden, und es wird das Bedürfniß der Anstalt mit den laufenden Einnahmen bestritten werden können. Freilich aber wird vorausgesetzt, daß sich diese Einnahmen nicht schmälern, und wir legen den Gönnern und Wohlthätern unserer Stiftung, welchen wir für ihre bisherigen Unterstützungen unseren wärmsten Dank aussprechen, die dringende Bitte ans Herz, der still aber segensreich wirkenden Anstalt ihr Wohlwollen und ihre Beihilfe, die Bedingungen ihres Bestehens, auch ferner zu gewähren.

Posen, den 1. Mai 1854.

Der Frauen-Berein zur Unterstützung hilfsbedürftiger ehrbarer Wöchnerinnen.

Vorstand:

Ulrike Naumann. Minna Kielefeld. Louise Roy. Gräfin Działynska. Malvine v. Kries. Julie Schmaedicke.

Thätige Mitglieder:

Auguste Bergenroth. v. Chlapowska. W. Freymark. Auguste Friedrich. v. Fuchs. Caroline Klee. Albertine Kniffka. Theophile v. Luszczyewska. Louise v. Massenbach. Fanny Moriz. Emilie Pilaska. v. Potworowska. E. Rehsfeld. Agnes v. Trotha.

VI.

Ponieważ w ostatnim roku odbyło się 94 kobiety, a ogólny wydatek wynosił 590 tal. 11 sgr. 8 fen., przeto kosztowała każda położnica w przecięciu około 6 tal. 8 sgr. 6 fen.

Kwota ta jest znacznie wyższą jak w latach poprzedzających; przyczyna polega na cenach żywności, które najmniej o $\frac{1}{3}$ poszły w górę.

	tal.	sgr.	fen.
Dnia 1. Kwietnia r. 1853 dyspozycyjny remanent wynosił	237	21	11
dnia 1. Kwietnia r. b. zaś	173	16	2
w ostatnim roku wydano zatem więcej	64	5	9

W obecnym roku zarządu powiększy się dochód z prowizji o 8 22 6 a jeżeli spełni się nadzieja, że ceny żywności powrócą do normalnego stanu, natenczas w teraźniejszym roku z pewnością 55 13 3

mniej wyda się na stołowanie, a potrzeby zakładu pokryć się dadzą bieżącymi dochodami. Przypuszcza się, iż nie uszczuplą się te dochody, zanosimy więc usilną prośbę do dobrodziejów i sprzyjających naszemu zakładowi przy składaniu za dotychczasowe wspierania najgorętsze nasze dzięki, aby i nadal wytrwali w swęj życzliwości i przy pomocy, które są jedynymi warunkami istnienia zakładu, w cichości lecz błogi wpływ wywierającego.

Poznań, dnia 1. Maja 1844.

Stowarzyszenie dam ku wspieraniu ubogich i uczeiwych położnic.

Zarząd naczelnny:

Członkowie czynni: